

9.1 Paragraaf 1 / Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het uitvoeren van gemeentelijke processen en het nastreven van doelen heeft de gemeente te maken met een scala aan risico's. Daarbij zijn niet alleen financiële risico's relevant, maar ook risico's op terreinen als imago, milieu, politiekbestuur en veiligheid.

Door de continue aandacht voor het verder professionaliseren van de interne controle, interne beheersingsmaatregelen en administratieve organisatie wordt de kans op risico's of de impact van de risico's zoveel mogelijk beperkt. Het actualiseren van het risicoprofiel kan middels het risicomanagementsysteem op ieder moment, waarbij rapportages zijn gekoppeld aan de bestaande P&C-cyclus. Voor de rapportages wordt een risicosimulatie uitgevoerd om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen. Hierdoor is een werkwijze ontstaan waarbij bewustwording van risico's en het managen daarvan een vaste plek heeft gekregen in de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Deze paragraaf geeft aan hoe goed de begroting bestand is tegen financiële risico's. Daarvoor is het noodzakelijk een goed inzicht te krijgen in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Relevante beleidsdocumenten

- Nota reserves en voorzieningen 2015-2018 (vastgesteld 2014)
- Nota weerstandsvermogen en risicomangement 2016

Een op Beekse risico's afgestemd weerstandsvermogen

Omvang van de risico's

In de jaarstukken 2017 is voor de laatste keer gerapporteerd over het weerstandsvermogen. Voor de opstelling van de begroting 2019 zijn alle bestaande risico's opnieuw beoordeeld en geactualiseerd. Ook zijn mogelijke nieuwe risico's toegevoegd. In totaliteit zijn 60 risico's opgenomen, waarvan 59 met een financiële impact. Het risicoprofiel is zeer divers van aard. Zowel grote als kleine risico's, risico's met interne of externe oorzaak en risico's van operationele dan wel strategische aard zijn benoemd. In de inventarisatie worden enkel risico's meegenomen die nog niet gedekt zijn door een andere maatregel (want dan is het immers geen risico meer). Een voorbeeld van een risico dat niet is meegenomen is brandschade, waarvoor een verzekering is afgesloten.

Zoals vastgesteld bij de nota weerstandsvermogen en risicomangement worden in de paragraaf weerstandsvermogen de 10 belangrijkste risico's opgenomen. Deze risico's hebben een invloed van bijna 67% in het totale risicoprofiel:

Nr.	Risico	Invloed
1	De tekorten van Vixia blijven oplopen. Zowel het bestuur van de GR als de colleges van de 4 schapsgemeenten hebben aangedrongen op maatregelen om de tekorten terug te dringen. Hiervoor zijn een aantal acties noodzakelijk die waarschijnlijk leiden tot (eenmalige) frictiekosten. Doordat de SW met de invoering van de 3 decentralisaties op slot is gegaan, neemt het aantal wsw-ers af. De inschatting is dat binnen 10 jaar de huidige populatie met 30% zal afnemen. <u>Verwacht wordt dat afbouw van de infrastructuur (gebouwen + personeel) geen</u>	13,02%

Nr.	Risico	Involed
	gelijke tred houdt met de afname van de SW-populatie. Bij de raming van de kosten is uitgegaan van de eerder regionaal berekende herstructureringskosten.	
2	Restitutie rioolheffing i.v.m. lopende beroepsprocedure. De gemeente verwacht in het gelijk te worden gesteld. Daarom is de kans laag ingeschat. Als gevolg van de omvang van het bedrag komt dit risico toch in de top 10 voor.	11,99%
3	Wijzigingen aanneemovereenkomsten omdat vooraf niet alle werkzaamheden zijn te kwalificeren en te kwantificeren. In projecten wordt reeds rekening gehouden met een post onvoorzien. Het risico is dat deze post onvoldoende blijkt.	11,60%
4	Tekorten op budgetten jeugdzorg. De verwachte uitgaven voor jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen vergoeding vanuit het Rijk in de integratie uitkering sociaal domein voor het onderdeel jeugdzorg.	7,71%
5	Vergoeden van schade als gevolg van verwijtbaar handelen bouw- en woningtoezicht. Vergelijkbaar met Balkondrama Maastricht en parkeergarage Bos- en Lommerplein. De gemeente Beek vergunt gemiddeld 200 bouwwerken per jaar, waarvan een beperkt aantal risicovol. De kans op risico's, meer in het bijzonder op grote financiële consequenties, is slechts bij een beperkt aantal vergunningen aanwezig.	6,33%
6	Het onvoldoende van omvang zijn van de reserve exploitatieverliezen bestemmingsplannen.	4,79%
7	Algemene uitkering valt lager uit dan verwacht in verband met te verwachten Rijksbezuinigingen. De Rijksbijdrage is geactualiseerd aan de meicirculaire 2018, maar het risico bestaat dat de Rijksbijdrage verder daalt.	3,33%
8	Risico voor de exploitatiebudgetten van zowel de gemeente als ook stichting De Haamen. Voor de jaren 2019-2023 worden door het Rijk compensatiemaatregelen ingevoerd om het niet meer terug kunnen vorderen van BTW (deels) op te kunnen vangen. Het gaat om kosten i.v.m. nieuwe investeringen, onderhoud en (sport)materialen met betrekking tot sportaccommodaties. Zeer waarschijnlijk zullen kosten die verband houden met sportactiviteiten (personele inzet) en exploitatie (backofficekosten) niet onder de compensatieregeling gaan vallen. Ingaande 2024 is er vooralsnog helemaal geen compensatie meer.	3,31%
9	Rijk voert korting door op specifieke uitkeringen terwijl activiteiten vanuit de gemeente doorgaan.	2,72%
10	Variabele kosten gladheidsbestrijding. Hogere kosten gladheidsbestrijding dan voorzien door een strenge winter.	2,13%
Totaal invloed top 10		66,93%

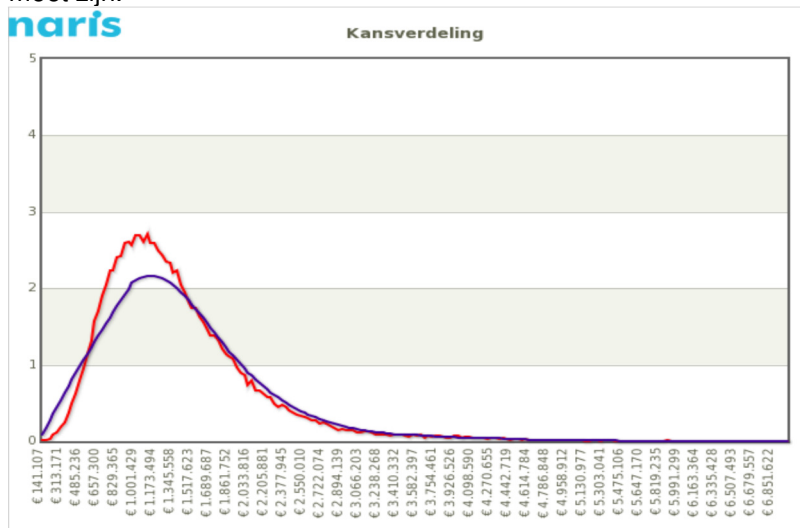
Risiconummer 8 heeft betrekking op het sportbesluit. In de rekening 2017 was er ook nog het risico opgenomen met betrekking tot de mogelijke herzieningsperiode van de investeringen over de laatste 10 jaar. Naar aanleiding van informatie na Prinsjesdag 2018 is gebleken dat de herzieningsperiode over de oude investeringen in bijvoorbeeld het Sportlandgoed niet meer van toepassing is. Dit risico is dan ook verwijderd. Risiconummer 8 heeft betrekking op de jaarlijkse exploitatie budgetten. In het totale risicoprofiel staan ook 2 risico's opgenomen m.b.t. Vixia. Het eerste risico staat op nummer 1 en het 2^e risico op nummer 14. Dit betreft echter geen dubbeling van het risico. Risico 2 heeft betrekking op de acties die zijn uitgezet en de frictiekosten m.b.t Vixia. Risico 14 heeft betrekking op het verwachte exploitatietekort.

	Bedrag	Aandeel	Invloed
Totaal bedrag grootste 10 risico's	6.810.000	45,94%	66,93%
Totaal overige risico's	8.015.281	54,06%	33,07%
Totaal alle risico's	14.825.281	100%	100%

Het totaalbedrag van alle risico's van € 14.825.300 wordt voor bijna 46% bepaald door het totaalbedrag van de grootste 10 risico's ad. € 6.810.000 De mate van invloed van de 10 grootste risico's binnen het totale risicoprofiel bedraagt 66,93%.

Risiconummer 8 is nieuw ten opzichte van de risico top 10 in de rekening 2017. Het risico met betrekking tot de herzieningsperiode van het sportbesluit is verwijderd naar aanleiding van de informatie van Prinsjesdag 2018. De overige risico's van de top 10 nu stonden ook bij de rekening 2017 in de top 10, maar wel in een andere volgorde. Een verschuiving in de rangorde kan een aantal oorzaken hebben. Ten eerste kan de kans op het zich voordoen van een risico gewijzigd zijn of het ingeschatte maximale financiële gevolg. Doordat risico's worden toegevoegd / verwijderd / geactualiseerd wijzigt het aandeel van een risico in het totaal. Tot slot wordt een risicosimulatie uitgevoerd. Iedere simulatie leidt tot een iets andere uitkomst. Ook als geen enkel risico wijzigt kan als gevolg van de risicosimulatie een verschuiving plaatsvinden tussen risico's. De grootste kans hierop is bij risico's die hetzelfde kans percentage en risicobedrag hebben.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze risicosimulatie wordt uitgevoerd voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit, omdat het reserveren van het maximale bedrag aan risico's onwenselijk is. Immers, niet alle risico's zullen zich gelijktijdig en in volle omvang voordoen. Onderstaande grafiek en bijhorende tabel tonen de resultaten van deze risicosimulatie. Hieruit is per zekerheidspercentage af te lezen wat de benodigde weerstandscapaciteit moet zijn.

Percentage	Weerstands-capaciteit
5%	€ 548.403
10%	€ 663.287
25%	€ 891.881
50%	€ 1.224.081
75%	€ 1.678.652
80%	€ 1.810.017
85%	€ 1.980.193
90%	€ 2.229.356
95%	€ 2.667.302

Uitgaande dat 90% van alle risico's wordt afgedekt, leidt dit tot een benodigde weerstandscapaciteit van afgerond € 2.229.400.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Nu de benodigde weerstandscapaciteit is bepaald, is de volgende vraag of de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is. In de nota weerstandvermogen en risicomanagement is bepaald dat voor de beschikbare weerstandscapaciteit alleen de (vrij besteedbare) algemene reserve en de

stelpost voor onvoorzien wordt meegenomen. Naast deze 2 posten kan tot de weerstandscapaciteit ook nog behoren:

- De bestemmingsreserves, voor zover vrij aanwendbaar.
- De vrije ruimte in de voorzieningen.
- De stille reserves.
- De onbenutte belastingcapaciteit.

Vanuit ons vastgestelde beleid worden hiermee met name de bestemmingsreserves ontzien door deze in de berekening van het weerstandsvermogen niet mee te tellen. Er is dus sprake van een prioritering waarbij geldt dat risico's in principe binnen de Algemene Reserve en de stelpost onvoorzien worden opgevangen.

Per 1 januari 2019 bedraagt de algemene reserve naar verwachting € 4,57 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit de stand van de algemene reserve van de rekening 2017, het rekening resultaat 2017 inclusief de reeds besloten onttrekkingen uit de algemene reserve ter dekking van kapitaallasten (begroting 2018 diverse en 1^e bestuursrapportage inzake BMV Spaubeek) en voor de gebouwen van Vixia (2^e bestuursrapportage 2017 die via de rekening 2017 nog niet heeft plaatsgevonden en is doorgeschoven naar 2018 via 1^e bestuursrapportage 2018). Het opvangen van het uiteindelijke tekort 2018 is niet meegenomen.

Niveau weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement is in samenspraak met de Universiteit Twente een normtabel voor het bepalen van de weerstandsnorm ontwikkeld.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De ratio weerstandvermogen voor Beek bedraagt:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ } 4.573.500}{\text{€ } 2.229.400} = 2,05$$

De conclusie is dat Beek volgens deze systematiek in financiële zin nog uitstekend is toegerust om risico's op te vangen, zonder dat daarbij aanspraak wordt gemaakt op bestemmingsreserves.

In de 2^e bestuursrapportage 2018 c.q. de begroting 2019 worden een aantal voorstellen gedaan die gedekt worden uit de algemene reserve (inzetten rekening resultaat 2017 en dekking kapitaallasten). In totaliteit wordt voorgesteld om € 945.700 te onttrekken. Hiermee rekening houdende daalt de ratio van het weerstandsvermogen tot 1,63, hetgeen nog steeds ruim voldoende is. Afhankelijk van het opvangen van het uiteindelijke tekort 2018 kan de weerstandscapaciteit nog substantieel dalen.

Het blijven managen van risico's

Volgend op de uitgebreide risico-inventarisatie die heeft plaatsgevonden en de vertaling daarvan naar ons weerstandsvermogen, vraagt het managen van de nu geïdentificeerde, maar ook nieuwe, risico's om continue aandacht. Managen in die zin dat gefundeerde beslissingen worden genomen om nadelige effecten bij het optreden van risico's te verminderen dan wel te elimineren. Zo kunnen risico's worden voorkomen of verminderd, kan beleid worden aangepast en kan ook worden besloten om risico's op verantwoorde wijze te accepteren.

Verplichte kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 zijn een aantal kengetallen verplicht gesteld om op te nemen in de begroting en de rekening van de gemeente. Het gaat hierbij om de volgende verplichte kengetallen:

1. Schuldquote
 - a. Netto schuldquote
 - b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2. Solvabiliteitsratio
3. Kengetal grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte.
5. Belastingcapaciteit

In de voorschriften is aangegeven hoe de kengetallen moeten worden berekend, zodat de kengetallen over de verschillende jaren, maar ook voor de gemeenten onderling, vergelijkbaar zijn. In de voorschriften zijn echter geen normen vastgesteld, dit is voorbehouden aan de gemeenten. Daarnaast is in de voorschriften bepaald hoe de kengetallen moeten worden opgenomen in de begroting. In de nota risicomangement in hoofdstuk 5 is de methode van berekening van de kengetallen en een uitleg over wat de kengetallen inhouden beschreven.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Voor Beek leiden de voorschriften tot de volgende kengetallen en waardering:

Verplichte kengetallen	R2017	B2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Netto schuldquote	-16,8%	-31,9%	-21,2%	-21,3%	-14,9%	-5,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-22,2%	-34,2%	-24,2%	-24,3%	-17,9%	-7,8%
Solvabiliteitsratio	63,0%	69,4%	60,9%	59,0%	57,0%	55,8%
Structurele exploitatieruimte	0,7%	1,3%	-1,4%	-0,6%	-0,7%	1,0%
Grondexploitatie	2,7%	-0,3%	1,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	95,3%	92,9%	105,0%	105,0%	105,0%	105,0%

Beoordeling kengetallen

De mate waarin een tegenvaller kan worden bijgestuurd, wordt ook wel de wendbaarheid van de begroting genoemd. Wanneer een gemeente te maken heeft met een hoge schuld en de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Kijkend naar de kengetallen van Beek kan hieruit worden geconcludeerd dat de gemeente een goede financiële basis heeft en een flexibele begroting. De berekeningswijze van de kengetallen is vermeldt in Bijlage-7 Begrippenlijst.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De schuldquotes laten een negatief percentage zien. Dit betekent dat de bezittingen hoger zijn dan de schulden. In de berekening van de netto schuldquotes is nog geen rekening gehouden met een nieuw op te nemen lening aangezien deze op het moment van opstellen nog niet was afgesloten. In de budgetten is rekening gehouden met een rentelast van € 55.000 voor de nieuw aan te trekken lening. Dit is berekend op basis van een langlopende lening van € 5 miljoen.

Ter indicatie: in de publicatie "Houdbare gemeentefinanciën" van de VNG wordt aangegeven dat de schuldquote van een gemeente normaal tussen 0% en 100% ligt. Voordat de grens van 100% bereikt wordt, moet het financiële roer omgegooid worden om de gemeente financieel gezond te houden. De gemeente Beek heeft een veiligheidsmarge ingebouwd en hanteren wij voor de schuldquote een veilige "groene" norm van 80% of minder. De schuldquote blijft hier ruimschoots beneden.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Voor de solvabiliteitsratio geldt een veilige ondergrens van 40% of hoger. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs en springt het licht op rood. De Beekse solvabiliteitsratio ligt ruimschoots binnen de veilige "groene" zone en laat dus zien dat de gemeente nog steeds uitstekend in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

Als dit kengetal positief is (boven 0%), wil dit zeggen dat de structurele lasten afgedekt worden door structurele baten en er zelfs nog enige ruimte overblijft. Een gemeente waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een gemeente waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Hoe hoger het percentage hoe flexibeler en beter toegerust de gemeente is om in te springen op wijzigende omstandigheden. In bijlage 6 'Recapitulatie begrotingsevenwicht' is een specificatie opgenomen van de structurele en incidentele baten en lasten en mutaties reserves, die voor de berekening van dit kengetal wordt gebruikt.

Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' is voor de jaren 2019 tot en met 2021 licht negatief en voor 2022 positief.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de boekwaarde van de totale grondexploitatie is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves. Hoe lager deze ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

De invloed van de grondexploitaties (TPE en Hennekenshof) op de totale exploitatie blijven nog steeds marginaal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft de maximale opbrengst weer die een gemeente met belastingheffing kan realiseren en bestaat uit de componenten OZB, riool- en afvalstoffenheffing voor een gezin.

Met dit kengetal worden de Beekse woonlasten voor een gezin afgezet tegen de gemiddelde landelijke woonlasten voor een gezin. Voor de landelijk gemiddelde woonlasten wordt gebruik gemaakt van de gegevens van het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten.

Onder de woonlasten worden verstaan: de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomstenbron van een gemeente. De reden dat ook wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. In het geval dat deze twee heffingen lager dan kostendekkend wordt vastgesteld, is er sprake van belastingcapaciteit die niet wordt benut. In Beek worden de tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing bij de begroting kostendekkend vastgesteld.

In onderstaande tabel is de berekening van het kengetal 'belastingcapaciteit' nader gespecificeerd. Een nadere toelichting op de OZB, riool- en afvalstoffenheffing is opgenomen onder 2.1 Financiële samenvatting/ uitgangspunten en in paragraaf 7 Lokale heffingen.

Kengetal belastingcapaciteit	R2017	B2018	B2019	B2020	B2021	B2022
A. OZB-lasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	284	298	321	321	321	321
B. Rioolheffing gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	235	213	219	219	219	219
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	170	161	217	217	217	217
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	0	0	0	0	0	0
E. Totale woonlasten voor gezin (A+B+C-D)	689	672	757	757	757	757
F. Woonlasten landelijk gemiddelde gezin in t-1	723	723	721	721	721	721
Belastingcapaciteit (E/F) x 100%	95,3%	92,9%	105,0%	105,0%	105,0%	105,0%

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Van een fiscale onderneming is sprake wanneer “met een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal wordt deelgenomen aan het economisch verkeer met het oogmerk om winst te behalen, dan wel in concurrentie wordt getreden.” In de uiterlijk 30 november 2018 in te dienen Vpb-aangifte 2016 wordt een fiscaal resultaat verantwoord van € 35.600 betreffende het cluster grondexploitaties omdat de Beekse actieve grondexploitatie TPE per definitie Vpb-plichtig is. Over dit resultaat is een bedrag aan vennootschapsbelasting verschuldigd van € 7.100. Over 2017 is een bedrag verschuldigd van € 7.900. In de 2^e Bestuursrapportage 2018 is een structurele Vpb-last geraamd van € 8.000. Ten aanzien van deze relatief beperkte belastingdruk gelden voor Beek een aantal specifieke standpunten:

Afval

Hoewel vooralsnog het standpunt wordt ingenomen dat de opbrengsten uit recyclebaar restafval niet leiden tot belastbaar resultaat omdat het cluster afval als zodanig geen Vpb-plichtige activiteit is, kan niet uitgesloten worden dat het lopende overleg tussen de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën enerzijds en de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) anderzijds, uiteindelijk resulteert in een afspraak die wel leidt tot heffing van Vpb over deze opbrengsten.

Reclame

De gemeente geniet opbrengsten die verband houden met lichtmastreclame en reclamezuilen. De gemeente exploiteert niet zelf maar beperkt zich tot het jaarlijks factureren van de vergoeding aan de exploitanten met wie de gemeente civielrechtelijke overeenkomsten heeft gesloten. Op basis daarvan acht Beek het pleitbaar dat sprake is van passief vermogensbeheer, als gevolg waarvan niet voldaan is aan de ondernemingscriteria en Vpb-plicht niet aan de orde is. De Belastingdienst heeft dit tijdens het gevoerde vooroverleg mondeling bevestigd, maar op dit punt kan niet worden uitgesloten dat op basis van voortschrijdend inzicht de mening van de Belastingdienst is gewijzigd.

Faciliterend grondbeleid

Faciliterende grondexploitaties kennen in principe een mogelijkheid tot een maximaal verhaal ten bedrage van de gemeentelijke kosten; daarmee ontstaat geen Vpb-plicht. Voor zover al sprake zou zijn van een batig saldo, en daarmee sprake is van Vpb-plicht, is de vrijstelling voor overheidstaken pleitbaar waarmee Vpb-heffing achterwege zou blijven. Het is echter niet ondenkbaar dat de Belastingdienst wel van mening is dat de opbrengst moet worden toegerekend aan het grondbedrijf.

Conclusie

In de uitvoering van de nieuwe wetgeving van de sedert 1 januari 2016 voor overheidsondernemingen geldende Vpb-plicht bestaan nog een aantal onduidelijkheden. In de komende tijd wordt mogelijk meer duidelijk wat in koepel overleggen wordt overeengekomen en hoe het standpunt van de Belastingdienst op bepaalde onderdelen zal zijn. Daarnaast zullen vermoedelijk bepaalde zaken in de rechtspraak worden bepaald. Het is daarom zaak de ontwikkelingen goed te blijven volgen om waar nodig een verbeterde aangifte in te dienen. Aangezien de Vpb-wetgeving nog niet is uitgekristalliseerd en formele definitieve afstemming met de Belastingdienst daardoor nog niet kan plaatsvinden, is het risico op een onvoorziene Vpb-last opgenomen in het risicomanagementsysteem (Naris).